

Excel

z a a w a n s o w a n y

AUTOMATYZACJA PRACY Z UŻYCIEM MAKR

NPV
WSPKORELACJI
ROZKŁ.EXP
KOMÓRKA
VBA
LOG
SUMA
CZY.LICZBA
JEŻELI
COS
DNI.ROBOCZE
ILOCZYN

Tom XII

Automatyzacja pracy z użyciem makr

Piotr Dynia,
Jakub Kudliński

Autorzy:

Piotr Dynia, Jakub Kudliński

Kierownik grupy wydawniczej:

Ewa Ziętek-Maciejczyk

Wydawca:

Monika Kijok

Redaktor prowadzący:

Rafał Janus

Korekta:

Zespół

Skład i łamanie:

Norbert Bogajczyk

Projekt okładki:

Piotr Fedorczyk

Druk: Miller

ISBN: 978-83-269-3772-9

Copyright by Wydawnictwo Wiedza i Praktyka sp. z o.o.

Warszawa 2015

Wydawnictwo Wiedza i Praktyka sp. z o.o.

03-918 Warszawa, ul. Łotewska 9a

tel. 22 518 29 29, faks 22 617 60 10

NIP: 526-19-92-256

Numer KRS: 0000098264 – Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy, Sąd Gospodarczy

XIII Wydział Gospodarczy Rejestrowy. Wysokość kapitału zakładowego: 200.000 zł

„Automatyzacja pracy z użyciem makr” wraz z przysługującymi Czytelnikom innymi elementami dostępnymi w subskrypcji (e-letter, strona WWW i inne) chronione są prawem autorskim. Przekazywanie materiałów opublikowanych w książce „Automatyzacja pracy z użyciem makr” oraz w innych dostępnych elementach subskrypcji – bez zgody wydawcy – jest zabroniony. Zakaz nie dotyczy cytowania publikacji z powołaniem się na źródło.

Publikacja „Automatyzacja pracy z użyciem makr” została przygotowana z zachowaniem najwyższej staranności i wykorzystaniem wysokich kwalifikacji, wiedzy i doświadczenia autorów oraz konsultantów. Zaproponowane w publikacji „Automatyzacja pracy z użyciem makr” oraz w innych dostępnych elementach subskrypcji wskazówki, porady i interpretacje nie mają charakteru porady prawnej. Ich zastosowanie w konkretnym przypadku może wymagać dodatkowych, pogłębionych konsultacji. Publikowane rozwiązania nie mogą być traktowane jako oficjalne stanowisko organów i urzędów państwowych. W związku z powyższym redakcja nie może ponosić odpowiedzialności prawnej za zastosowanie zawartych w publikacji „Automatyzacja pracy z użyciem makr” lub w innych dostępnych elementach subskrypcji wskazówek, przykładów, informacji itp. do konkretnych przypadków.

Spis treści

1. Informacje wstępne	7
1.1. Przygotowanie własnej procedury	8
1.2. Instrukcja MsgBox – wyświetlanie informacji w oknie	10
1.3. Sposoby uruchamiania makra	12
2. Zmienne i operacje arytmetyczne	14
2.1. Wynik dodawania w oknie dialogowym	14
2.2. Kolejność wykonywania operacji arytmetycznych	15
2.3. Zmienne w języku VBA	16
2.4. Działania arytmetyczne za pomocą zmiennych	17
2.5. Deklarowanie zmiennych	18
3. Typy zmiennych i operacje na tekstach	23
3.1. Określanie typu zmiennej w deklaracji	23
3.2. Łączenie ze sobą dwóch tekstów	25
3.3. Odczytywanie fragmentu tekstu	27
4. Operacje na tekście i instrukcja warunkowa <i>If</i>	30
4.1. Pobranie informacji od użytkownika za pomocą okna dialogowego	30
4.2. Wyszukiwanie określonego tekstu w innym tekście	31
4.3. Instrukcja <i>if</i> – tworzenie bloków warunkowych	33
4.4. Przydatne funkcje tekstowe	35
5. Operacje na datach i wartościach czasu, rozszerzona instrukcja <i>MsgBox</i>	36
5.1. Przechowywanie dat i wartości czasu	36
5.2. Własny format daty	38
5.3. Przydatne funkcje operujące na datach	39
5.4. Rozszerzone możliwości instrukcji <i>MsgBox</i>	40
6. Obiekty, metody i właściwości	44
6.1. Właściwości obiektu	44
6.2. Metody obiektu	45
6.3. Operacje na całym skoroszycie	47
6.4. Kolekcja – operowanie na większej liczbie obiektów	49
7. Obiekt <i>Worksheet</i>, pętla po elementach kolekcji i instrukcja <i>Select Case</i>	51
7.1. Operacje na arkuszach	51
7.2. Zmienne obiektowe	53

7.3. Operacje na kolekcji obiektów	53
7.4. Instrukcje warunkowe tworzone za pomocą instrukcji Select Case	55
8. Obiekt <i>Range</i>, instrukcja <i>With</i> i formatowanie komórek	58
8.1. Operacje na komórkach arkusza	58
8.2. Formatowanie komórek	60
8.3. Upraszczenie kodu – zastosowanie instrukcji <i>With</i>	64
9. Pętle i inne sposoby odwoływania się do komórek	66
9.1. Przykłady zastosowania właściwości <i>Cells</i>	66
9.2. Operacje na kolumnach i wierszach	67
9.3. Pętla skończona <i>For... To</i>)	68
9.4. Pętle nieskończone	71
10. Zaawansowane możliwości obiektu <i>Range</i>	76
10.1. Obiekty globalne typu <i>Range</i>	76
10.2. Przeglądarka obiektów	79
10.3. Komentarze – umieszczanie w kodzie informacji dla użytkownika	82
11. Procedury zdarzeń	83
11.1. Uruchamianie makra przy otwieraniu skoroszytu	83
11.2. Uruchamianie makr przy zamykaniu skoroszytu	85
11.3. Uruchamianie kodu przy zmianie wartości w komórkach	87
12. Formularze <i>UserForm</i> i podstawowe kontrolki	90
12.1. Tworzenie formularzy do wprowadzania danych	90

Wstęp

Praca z Excelem potrafi być czasochłonna. Tymczasem nasz kolega z pracy, siedzący przy biurku obok, potrafi przygotować raport w ciągu 5 minut, podczas gdy nam to samo zadanie zajmuje ponad godzinę. Jak to możliwe? Odpowiedź jest prosta: napisał własne makro, które wykonało za niego całą pracę lub znaczną jej część.

Makra to kod napisany w języku Visual Basic for Application (VBA) wykonujący polecenia aplikacji, do której jest dołączony. Wiele z tych poleceń jest niedostępnych z poziomu okna Excela. Makra pozwalają na automatyzację pracy z dokumentami Excela i nie tylko. Mogą wykonywać tysiące poleceń za jednym razem i dlatego są niejako rozszerzeniem możliwości pracy z aplikacją, do której został dołączony edytor Visual Basic.

Jak w przypadku każdego kursu, w pierwszej kolejności należy poznać niezbędne podstawy, które pozwolą później swobodnie budować własne narzędzia w języku Visual Basic. Pierwsze rozdziały wyjaśniają więc podstawowe pojęcia, opisują najprostsze makra i podpowiadają, jak je uruchamiać. W kolejnych rozdziałach znajdziemy coraz bardziej zaawansowane zagadnienia, jak tworzenie pętli czy instrukcji warunkowych. Są w nich również bardzo złożone przykłady makr, które mogą przydać się w pracy. Zobaczymy, np. jak utworzyć formularz pomocny przy wypełnianiu zestawienia z fakturami. Zawarte w książce makra można wykorzystać w Excelu 2007, 2010 oraz 2013. Powinny również działać we wcześniejszych wersjach programu, choć mogą wymagać drobnych modyfikacji.

**Wszystkie pliki Excela z przykładami
omawianymi w książce można pobrać
ze strony:**

<http://online.wip.pl/download/exceltom12.zip>.

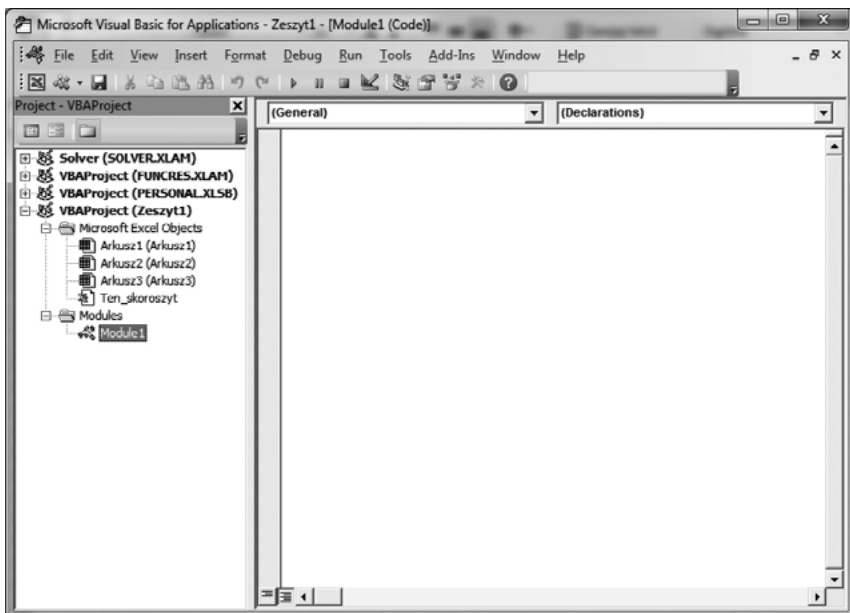
---

1. Informacje wstępne

Aby rozpocząć pracę z makrami, należy uruchomić edytor *Visual Basic*. We wszystkich programach pakietu Office można to zrobić, naciskając jednocześnie na klawiaturze lewy [Alt]+[F11]. Można również otworzyć kartę *Deweloper* i kliknąć *Visual Basic*. Jeśli nie widać karty *Deweloper*, przejdźmy do *Plik/Opcje/Dostosowywanie wstążki*. Na liście *Karty główne* zaznaczmy *Deweloper*.

U góry znajduje się menu poleceń i pasek narzędzi *Standard*. Po lewej stronie u góry znajduje się okno przeglądarki projektu (*Project VBAProject*). W Excelu znajduje się tam jeden projekt o nazwie dokładnie takiej samej jak nazwa skoroszytu. Znajdują się w nim moduły wszystkich arkuszy zawartych w skoroszytu i dodatkowo moduł noszący nazwę *Ten_skoroszyt*. W niektórych komputerach okno przeglądarki projektu może zawierać też inne moduły czy projekty, w zależności od tego, czy korzystano już z makr lub instalowano dodatki.

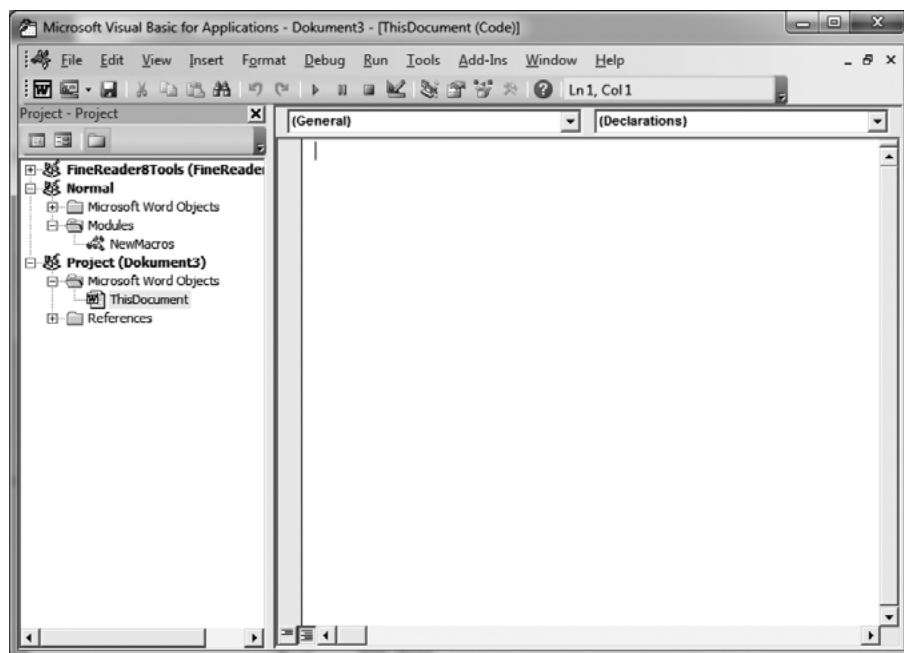
Jeśli w edytorze nie widać przeglądarki projektu i okna właściwości (jak na rysunku 1.1), wciśnijmy najpierw kombinację klawiszy [Ctrl]+[R], a następnie [F4].

Rysunek 1.1. Okno edytora Visual Basic po otwarciu w Excelu

W programie Word (rysunek 1.2) w oknie przeglądarki projektów znajdują się dwa projekty: jeden o nazwie *Normal* i drugi o nazwie dokładnie takiej samej jak otwarty dokument. Ten drugi projekt zawiera moduł *ThisDocument*. W innych programach mających edytor Visual Basic jest jeszcze inaczej. O poszczególnych modułach w projektach dowiemy się więcej w kolejnych rozdziałach.

Rysunek 1.2. Okno edytora Visual Basic po otwarciu w Wordzie

Okno po lewej stronie poniżej przeglądarki projektu to okno właściwości. Więcej na temat właściwości dowiemy się w kolejnych rozdziałach. W tym pokażemy, jak utworzyć pierwsze, własne makro.

1.1. Przygotowanie własnej procedury

Makra z reguły są przechowywane w modułach standardowych. Aby wstawić taki moduł do projektu, należy w edytorze Visual Basic z menu *Insert* wybrać polecenie *Module* lub skorzystać z paska narzędzi *Standard*, tak jak to pokazano na rysunku 1.3.

Po wybraniu tego polecenia w oknie edytora Visual Basic pojawi się białe okno, a w oknie przeglądarki projektu zaznaczony będzie moduł standardowy o nazwie *Module1* (rysunek 1.4). Białe okno na środku to okno kodu, do którego należy wpisywać polecenia języka Visual Basic.